

Uchwała nr 25/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 22 marca 2023 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części Uchwały nr LVII/480/2023 Rady Gminy Bogoria z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia inkasa oraz wynagrodzenia inkasentów podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz podatków pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Zbigniew Rękas – Zastępca Prezesa Izby

Członkowie: Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła (sprawozdawca), Ewa Midura, Ireneusz Piasecki, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40)

postanawia

stwierdzić nieważność uchwały nr LVII/480/2023 Rady Gminy Bogoria z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia inkasa oraz wynagrodzenia inkasentów podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz podatków pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego w części tj. § 3 ust. 2 z powodu naruszenia art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), art. 6 ust.8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 ze zm.) art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023r. poz.70).

U z a s a d n i e

Uchwała nr LVII/480/2023 Rady Gminy Bogoria z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia inkasa oraz wynagrodzenia inkasentów podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości oraz podatków pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego przesłana została do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 28 lutego 2023 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach badając ww. uchwałę stwierdziło, że jest ona obciążona wadami o charakterze istotnego naruszenia prawa.

Rada Gminy Bogoria w § 3 ust. 2 wprowadziła zapisy:

„2. Wynagrodzenie inkasentów z tytułu poboru inkasa płatne będzie po rozliczeniu danej raty zobowiązań podatkowych, a mianowicie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym przypada termin płatności raty”.

Zgodnie z art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust.8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym art. 6 ust.12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, „rada gminy w drodze uchwały może zarządzić pobór ww. podatków w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso”. Przepisy w/w upoważniły radę gminy wyłącznie do zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa oraz do

określenia inkasentów i wysokości ich wynagrodzenia, natomiast nie uprawniają one rady gminy do określenia szczegółowych zasad dokonywania wypłaty wynagrodzenia za inkaso.

Zakładając racjonalność ustawodawcy oraz pamiętając o zasadzie ścisłego wykładania przepisów delegacyjnych (por. wyrok NSA z 8 listopada 2012 r., II OSK 2012/12, CBOSA), nie można w tej sytuacji dokonywać rozszerzającej wykładni ww. przepisów, że upoważnia on radę gminy do określenia również terminów wypłaty wynagrodzenia dla inkasentów. Powodem takiej zawężającej regulacji może być to, że określenie terminu wypłaty wynagrodzenia należnego inkasentom stanowi czynność materialno-techniczną, która nie podlega regulacji w aktach prawa miejscowego. Wypłata w stosownych terminach wynagrodzenia za inkaso, którego przysługiwanie i wysokość wynika z uchwał rady gminy należy z mocy prawa do kompetencji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, jako organu podatkowego – por. wyrok WSA w Kielcach z dnia 6 listopada 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 632/19, wyrok WSA w Kielcach z 25 listopada 2021 r., sygn. akt I SA/Ke 391/21 (CBOSA).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 28 października 2015 r. sygn. akt I SA/Po 1305/15 stwierdził, że „zgodnie z linią orzecniczą sądów administracyjnych (np. wyrok NSA z 8 maja 2013 r. sygn. akt II GSK 299/12, LEX nr 1328496), przepis ustawy ustanawiający upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego podlega ścisłej wykładni językowej i nie może prowadzić do objęcia zakresem upoważnienia materii w nim niewymienionych w drodze wykładni celowościowej. Organ samorządu terytorialnego wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Nie jest upoważniony ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego”.

W ocenie Kolegium postanowienia § 3 ust. 2 uchwały dotyczące określenia terminu wypłaty wynagrodzenia za inkaso w sposób istotny naruszają art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym oraz art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Kolegium Izby wskazuje, że badana uchwała, stosownie do art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jest aktem prawa miejscowego, podejmowanym na podstawie upoważnienia ustawowego i wprowadzającym regulacje powszechnie obowiązujące na terenie gminy. W odniesieniu do aktów prawa miejscowego znajduje zastosowanie § 135 oraz § 137 Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” w związku z § 143 cytowanego Załącznika do rozporządzenia. W myśl § 135 w uchwale zamieszcza się przepisy prawne regulujące wyłącznie sprawy z zakresu przekazanego w przepisie, o którym mowa w § 134 pkt 1, tj. „podstawą wydania uchwały i zarządzenia jest przepis prawny, który upoważnia dany organ do uregulowania określonego zakresu spraw”. Z kolei § 137 stanowi, iż „w uchwale nie powtarza się przepisów ustaw oraz przepisów innych aktów normatywnych”.

Należy mieć na uwadze, że istotna wadliwość aktu prawnego nie przesądza każdorazowo o konieczności stwierdzenia jego nieważności w całości. Sąd wystarczającym dla doprowadzenia do stanu zgodności z prawem jest stwierdzenie nieważności wyłącznie części ww. uchwały.

Mając na względzie powyższe, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach podjęło uchwałę jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Zbigniew Rękas
Z-ca Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach